

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa P. P.
przeciwko (...) Zakładowi Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 października 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego
na rzecz pozwanego.**

UZASADNIENIE

Powód P. P. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Zakładu Ubezpieczeń S.A. w W. kwoty 180 000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i kwoty 57 446,16 zł odszkodowania w związku z odpowiedzialnością pozwanego ubezpieczyciela za nieprawidłowe postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne lekarza L. K. Wyrokiem z dnia 12 października 2018 r. Sąd Okręgowy w W. zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 25.340 zł z ustawowymi odsetkami, oddalając powództwo w pozostałej części. Wskutek apelacji obu stron, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2019 r. zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz

powoda dalszą kwotę 23.127 zł z ustawowymi odsetkami, oddalił powództwo i apelację powoda w pozostałej części oraz oddalił apelację strony pozwanej.

Powód wniósł skargę kasacyjną od tego wyroku, opierając wniosek o przyjęcie do jej rozpoznania na przyczynach kasacyjnych objętych art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Przytoczone we wniosku istotne zagadnienie prawne dotyczy tego, czy Sąd Okręgowy mógł zmienić swoje postanowienie wydane na rozprawie w dniu 26 listopada 2016 r., którym dopuścił dowód z opinii instytutu naukowego, w sytuacji, w której kierownik Kliniki Ortopedii i Traumatologii Uniwersytetu Medycznego w [...]. sporządził opinię wbrew zleceniu jako osoba prowadząca prywatną praktykę lekarską, bez wysłuchania stron co liczby biegłych i ich wyboru, czy przyrzeczenie złożone przez biegłych po wykonaniu czynności było skuteczne w świetle 282 § 1 k.p.c.

W nawiązaniu do tak sformułowanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1

k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i orzecznictwa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu Sądowi Najwyższemu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego na podstawie art. 390 k.p.c., zawrzeć we wniosku pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność proponowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

Przedstawione przez skarżącego zagadnienia nie spełniają przytoczonych wyżej wymagań. Zagadnienia te nie zostały sformułowane jako abstrakcyjne zagadnienia jurydyczne, lecz kazuistyczne zarzuty procesowe, do których Sąd Apelacyjny odniósł się zresztą obszernie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już wielokrotni, że opinia instytutu naukowego lub naukowo-badawczego jest szczególnym środkiem dowodowym, o randze wyższej w stosunku do zwykłego dowodu z opinii biegłego, co m.in. wynika z tego, iż korzysta on z renomy i autorytetu naukowego tego instytutu. Jego przeprowadzenie jest celowe jedynie w wyjątkowych sytuacjach, gdy zachodzi konieczność skomplikowanych badań laboratoryjnych lub doświadczalnych, gdy konieczne jest wykorzystanie najnowszych wyników badań naukowych, a także wówczas, gdy nie można w inny sposób usunąć istotnych sprzeczności w wydanych już w konkretnej sprawie opiniach biegłych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1981 r., IV CR 215/81, OSPiKA 1982, z. 7-8, poz. 121, z dnia 28 sierpnia 2008 r., III CSK 98/08, nie publ. i z dnia 21 lipca 2016 r., II CSK 668/15 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2000 r., I CKN 962/98, nie publ. i z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 115/11, OSNC-ZD 2012, z. C, poz. 61). Opinia instytutu naukowego lub naukowo-badawczego musi być podjęta kolektywnie i wyrażać stanowisko całego instytutu. Jeżeli opinię sporządzi samodzielnie jeden z pracowników instytutu nie będzie to opinia w rozumieniu art. 290 k.p.c., lecz opinia biegłego jako osoby

fizycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2000 r., I CKN 962/98, nie publ.). Odnosząc się z kolei do przedstawionego zagadnienia na tle art. 282 § 1 k.p.c. należy podkreślić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że złożenie przez biegłego przyrzeczenia dopiero po złożeniu opinii na piśmie, ale przed zakończeniem czynności biegłego w danej sprawie, nie pozbawia tej opinii wartości dowodowej, chyba że po akcie przyrzeczenia biegły odstąpi od zawartych w niej wniosków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2010 r., V CSK 29/10, OSNC - ZD 2011, nr B, poz. 38). Uzasadnienie wniosku nie dostarcza argumentów wskazujących na konieczność ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Powód oparł także wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przyczynie objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., co obligowało do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia wskazanych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Zastrzeżenia wymaga także, że stosownie do powszechnie aprobowanego w orzecznictwie i nauce prawa poglądu, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać. Powód argumentował, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ wyrok Sądu Apelacyjnego w sposób rażący narusza przepisy art. 445 § 1 k.c. i art. 444 § 1 k.c. Według skarżącego, zasądzonej na jego rzecz kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia nie można uznać za odpowiednią w rozumieniu przepisu art. 445 § 1 k.c., mając na uwadze, że zdrowie ludzkie jest dobrem o szczególnej wartości. Wyrok Sądu Apelacyjnego narusza także w rażącym stopniu art. 444 § 1 k.c. w części dotyczącej odszkodowania ze względu na nieprawidłowe ograniczenie szkody tylko do okresu, o który rzekomo miałby skrócić się proces leczenia i rehabilitacji powoda, gdyby lekarz nie popełnił błędu.

Przytoczona argumentacja, zrozumiała z punktu widzenia interesu skarżącego jako stanowiąca wyraz niezadowolenia z wysokości kwot przyznanych ostatecznie powodowi z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania, nie daje

podstaw do przyjęcia, że wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona w świetle powszechnie aprobowanego w orzecznictwie i nauce sposobu rozumienia tej przyczyny kasacyjnej. W motywach Z motywów zaskarżonego orzeczenia, zawierającego rozważania dotyczące zastosowania art. 445 § 1 k.c., na tle szczegółowych ustaleń faktycznych, wynika jednoznacznie, z jakich przyczyn Sąd Apelacyjny uznał, że właściwą kwotą z tytułu zadośćuczynienia jest kwota 40.000 zł. Przedstawiona przez skarżącego argumentacja, zarówno w tym zakresie, jak i w odniesieniu do zasądzzonego na jego rzecz odszkodowania, nie może przekonywać o oczywistej zasadności skargi, skoro została sformułowana w oderwaniu od dokonanych przez Sądy orzekające ustaleń faktycznych, w szczególności dotyczących występującego u powoda schorzenia samoistnego w postaci młodzieńczego złuszczenia kości udowej oraz jego wpływu na aktualny stan zdrowia powoda i jedynie wybiórczym przywołaniu opinii biegłych, w tym złożonych opinii uzupełniających (w szczególności k. 436-437, 474-475), które podlegały ocenie przez Sądy orzekające. Przypomnieć zaś należy, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto w oparciu o zasadę słuszności, uwzględniając okoliczności sprawy, w tym charakter roszczenia i sytuację majątkową powoda (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw